

NAUKA NOVÉHO JERUZALÉMA
O VÍŘE

**ZJEVENÍ BOŽÍ SKRZE
EMANUELA SWEDENBORGA**

SPISY NOVÉ CÍRKVE IV.

1763

1919

2005

**www.andele-nebe.cz
www.vesmirni-lide.cz**

Úsudky slavných spisovatelů o Emanuelovi Swedenborgovi:

El. Barrett-Browningová:

Jediné světlo, ozařující život posmrtný, nalézám duše moje ve Swedenborgově filosofii.

Ralph Waldo Emerson:

Někdy jsem uvažoval o tom, že by prokázal moderní kritice největší zásluhy ten, kdo by poukázal na příbuznost mezi Shakespearem a Swedenborgem. Lidský duch jest stále ve zmatku. Touží po rozumu, touží po svatosti a jest stejně netrpěliv, je-li mu dáno jedno bez druhého. Jakž bývá u velikých lidí, zdá se i on (Swedenborg) rozmanitosti a nesmírnou velikostí svých schopností býti sjednocením několika osob, na způsob obrovských plodů, které v zahradě vyrůstají spojením čtyř nebo pěti jednotlivých květů. Jeden z missourií a mastodonů literatury, s nimiž celé sbory obyčejných učenců nemohou se měřiti. Jeho heroická osobnost rozechvěla taláry celé university. Naše knihy jsou nepravdivé, neboť jsou zlomky... ale Swedenborg jest systematický a zahrnuje celý svět v každé větě; všechny jeho prostředky jsou uspořádány, jeho schopnosti pracují s astronomickou přesností. Jeho náboženství myslí za něho a lze ho použítí universálně; on obrací je všemi směry a ono hodí se pro každý oddíl života označujíc a vysvětlujíc všechny okolnosti.

Odvažuji se tvrditi, že jako moralista Swedenborg převyšuje veškeru chválu a jakožto přírodopysmec, psychologa, theolog může činiti mnohé a veliké nároky na vděčnost a obdiv procesionálních a filosofických fakult.

Thomas Carlyle:

... Přemýšlel jsem o znamenitém poselství s nímž byl vyslán ke svým spolubližným této epochy. Byl to muž velkého, nepopsatelného vzdělání, mohutného matehematického rozumu a nejbohatšího a nejserafínějšího duchovního uzpůsobení; muž, který jeví se mi bytí vznešeným, lásky hodným i tragickým, vyjádřiv množství myšlené, kteréž jestliže si je sám sobě vysvětlují, shledávám, že náleží k tomu, co jest v lidském myšlení nejvznešenějšího a nejtrvalejšího.

Coventry Patmore:

Nikdy mne neomrzí čísti Swedenborga, - jest nezměrně hluboký a přece prostý... Shledávám, že jeho díla překypují poznáním pravdy, a to v takové míře, že není jí rovna ve spisech neinspirovaných.

Stuart Mill:

Změř ho, jakožto muže vědy s Newtonem a shledáš, že se mu vyrovná velikostí ducha; s Baconem a Platonem – a on jest veliký mezi největšími filosofy; s Boerrhavem a s Hallerem - a on je v přední řadě mezi fysiology; s theologickými spisovateli a vykladači Písma počínaje od Origena až po Adama Clarkeho - a kdo se mu vyrovná ?

SPISY EMANUELA SWEDENBORG

(SPISY NOVÉ CÍRKVE)

- SV. I. NEBE A PEKLO.
- SV. II. STYK DUŠE S TĚLEM.
- SV. III. NOVÝ JERUZALÉM A JEHO NEBESKÁ NAUKA.
- SV. IV. NAUKA O VÍŘE.**
- SV. V. POSLEDNÍ SOUD A ZTROSKOTANÁ BABYLONIE.
- SV. VI. NAUKA O PÍSMU SVATÉM.
- SV. VII. NAUKA O ÚČINNÉ LÁSCE.
- SV. VIII. O BÍLÉM KONI V APOKALYPSE.
- SV. IX. TĚLESA SVĚTOVÁ A JEJICH OBYVATELÉ.
- SV. X. STRUČNÝ VÝKLAD UČENÍ NOVÉ CÍRKVE.
- SV. XI. NAUKA O PÁNU
- SV. XII. NAUKA O ŽIVOTĚ

Emanuel SWEDENBORG

1688-1772

PŘELOŽIL: JAROSLAV IMMANUEL JANEČEK. V PRAZE 1919. (N. C 162.)

Nákladem: Jar. Im. Janečka, Praha-Král. Vinohrady č.p. 1021.

Tiskl Jindř. Mercy syn v Praze

Titul původního vydání:

**DOCTRINA NOVAE HIEROSOLYMAE
DE FIDE.**

Amstelodami 1763.

(0)

OBSAH

(1)

VÍRA JEST VNITERNÝM UZNÁNÍM PRAVDY

(1)

O víře jest za dnešních dnů představa, že víra jest myšlením, že jistá věc má se tak či onak proto, že tomu učí církev, jakož i že není to rozumu jasno, neboť se říkává: „Věř a nepochybuj!“ Odpoví-li kdo: „Toho nechápu“, zní odpověď, že právě proto musí se tomu věřiti. Dnešní víra jest tudíž věrou v cosi neznámého, i lze ji nazvati slepou; a poněvadž jest jakýmsi diktátem, který od jedněch na jiné se přenáší, jest věrou historickou. V dalším však seznáme, že takováto víra není věrou duchovní.

(2)

Pravá víra jest však uznáním, že některá věc jest taková a ne jiná, a tudíž, že jest pravá. Neboť ten, kdo má pravou víru, myslí a mluví: „Totoť jest pravé a proto tomu věřím.“ Neboť víra jest jistota, v níž zahrnujeme to, co jest pravé, a to, co jest pravé, jest vlastním předmětem víry. Takový [člověk], nechápe-li, že jest to pravda, také říkává: „Nevím, zda jest to pravda, a proto tomu ještě nevěřím; kterak mohl bych věřiti tomu, co nechápu; vždyť mohlo by to býti nepravdou.“

(3)

Všeobecně se však říkává, že nikdo nemůže pochopiti duchovní čili theologické věci, ježto jsou nadpřirozené. Avšak pravá duchovnost může býti pochopena právě tak, jako pravá přírodnost; a byť i nebyla chápána jasně, přece jen lze za naslouchání vycítiti, zda jest to pravda či nikoliv, [což stává se] zejména těm, kdož jsou vzněcováni pravdou. Bylo mi popřáno seznati to ze mnohé zkušenosti. Bylo mi dovoleno rozmlouvati s nevědomci, zatmělci, s hlupci jakož i s těmi, kdož byli v nepravdě, i s těmi, kdož byli ve zlu, a kteří narodili se v církvi a slýchali poněkud o Pánu, o víře, o účinné lásce. Bylo mi dovoleno rozmlouvati s nimi o tajemstvích moudrosti a oni vše chápali a uznávali; byli však tehdy ve světle rozumu, jež jest vlastní každému člověku, a zároveň též byli v povzneseném cítění, že jsou rozumnými. Toto však stalo se v mém styku s duchy. Mnozí, kdož byli přítomni, přesvědčili se tím, že duchovní věci mohou býti pochopeny právě tak, jako věci přírodní, avšak [jen] tehdy, jsou-li slyšeny nebo čteny; mnohem nesnadněji jest jim rozuměti, jestliže člověk sám o sobě o nich přemýšlí. Příčina, že duchovní věci mohou býti chápány, spočívá v tom, že člověk, pokud se týče jeho rozumu, může býti povznesen ve světlo nebeské, a v tomto světle nejví se nic jiného, než duchovní věci, kteréž jsou pravdou víry; neboť světlo nebeské jest duchovním světlem.

(4)

Z toho tedy vyplývá, že pravdu vniterně uznávají ti, kdož mají duchovní náklonnost ku pravdě. Poněvadž andělé mají tuto náklonnost, zavrhnou rozhodně dogma, [tvrdící,] že rozum musí býti poslušen víry; neboť praví: „Co jest to věřiti, není-li zřejmo, zda jest to pravda?“ Řekne-li kdo, že přece jen nutno tomu věřiti, odpovídají: „Míníš-li sebe býti bohem, jemuž věřiti musím, či jsem bloud, abych věřil výroku, v němž pravdy nespátřuji? Čiň tedy, bych ji viděl.“ Tu musí ucouvnouti ten, kdož dogma to tvrdil. Moudrost andělů pozůstává jedině v tom, že vidí a chápají to, co myslí.

(5)

Jest jistá duchovní idea, o níž jen málo kdo co ví. Táž vchází pomocí vlivu v mysl těch, kdož jsou v náklonnosti ke pravdě, a diktuje vnitřně, zda věc, kterouž oni slyšeli nebo četli, jest pravdou či nikoliv. V této idei jsou ti, kdož Slovo [Boží] čtou, jsouce osvíceni Pánem. Býti v osvětlení jest, býti ve vnímavosti [perceptio] a tudíž ve vnitřním uznávání, že to či ono jest pravdou. O těch, kdož jsou v tomto osvětlení, bylo řečeno, že jsou Jehovou vyučováni (Izaiáš 54, 13; Jan 6, 45) a o nich praví se u Jeremiáše:

„Aj, dnové jdou, v nichž učiním smlouvu novou, a tatoť jest smlouva: Dám zákon svůj do vnitřností jejich, a na srdcích jejich napíše jej, a nebudou učit více jeden každý bližního svého, a jeden každý bratra svého, říkajíce: Poznejte Hospodina, poněvadž všichni znáti mne budou.“ (31, 32, 33, 34.)

(6)

Z toho vysvítá, že víra a pravda jsou jedno a totéž; proto také staří, kteří více než novodobí lidé byli zvyklí z náklonnosti přemýšlet; o pravdě, místo víry používali slova „pravda“; z téhož důvodu v hebrejské řeči jest pro pravdu i pro víru jediné slovo, atmuna čili amen.

(7)

Příčinou, že víra jest Pánem připomínána v evangeliích a v Apokalypse, jest to, že Židé nevěřili, že jest pravdou, že Pán byl Mesiáš, proroky předpovězený, a kde není pravdě věřeno, tam jest [ve Slově Božím] nazývána věrou. Něco jiného však jest míti víru a věřiti v Pána, a něco jiného jest míti víru ve člověka čili důvěřovati člověku. Rozdíl ten bude vysvětlen později

(8)

Víra, od pravdy odloučená, vcházela a drala se do církve, za vlády papežské, poněvadž hlavní ochranou tohoto náboženství byla neznalost pravdy; z toho důvodu, ona též zapovídala čísti Slovo [Boží], neboť jinak nebyli by mohli býti jako bohové uctíváni, nebyli by mohli své svaté vzývati, nebyli by mohli upadnouti v modloslužbu tou měrou, že jejich mrtvoly, kosti a hroby byly považovány za posvátné a staly se zdrojem zisku. Z toho jde najevo, jak hrozné bludy může zploditi slepá víra.

(9)

Slepá víra zůstala i později u mnoha protestantů proto, poněvadž odloučili víru od účinné lásky, neboť ten, kdo tak činí, nutně zůstává neznalým pravdy a [pak] věrou nazývá pouze myšlení, že s některou věcí má se to tak, jak se tvrdívá, aniž má vnitřné uznání. že jest tomu skutečně tak. U takovýchto [lidí] je nevědomost ochranou jejich dogmat, neboť dokud, vládne nevědomost a přemlouvání, že věci theologického rázu převyšují [naši chápavost], mohou [dotyční] mluvit, aniž bylo jim co namítáno, a ostatní se domnívají, že jejich náhledy jsou pravdivé, a že tomu rozumějí.

(10)

Pán pravil Tomáši:

„Žes mne viděl, Tomáši, uvěřil jsi. Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili.“ (Jan, 20, 29).

Tím nemíní se víra, odloučená od vnitřního uznávání pravdy, nýbrž [míní se], že ti jsou blahoslavení, kdož vidouce očima svýma Pána tak, jako Tomáš ho viděl, přece jen věří, že On jest. Neboť totoť jest viděno ve světle pravdy, kteráž jest ze Slova [Božího].

(11)

Ježto vnitřné uznání pravdy jest věrou, a ježto víra a pravda jsou jedno, jakž výše v č. 2., 4., 5., 6. bylo řečeno, vychází z toho najevo, že zevnější uznání bez vnitřního není nijakou

věrou, jakož i že přesvědčení o něčem, co jest nepravé, není nijakou věrou. Zevní uznání bez vnitřního uznání jest věrou v to, co jest neznámé, a víra v cosi neznámého jest pouhé vědění [scientia], jež jest věcí paměti, kteréžto vědění — utvrdí-li se v něm kdo — stává se sebezpřemluvením, a ti, kdož jsou v něm, myslí, že ta která zásada jest pravdou proto, že jiný to byl řekl; anebo myslí, že jest pravdou v důsledku toho, že sami se v tom utvrdili. Ale každému jest možno utvrditi se v nepravdě právě tak, jako v pravdě, ba mnohdy i více. Myslí, že jistá zásada jest pravdou proto, poněvadž jsme se v tom utvrdili, jest tolik, jako mysliti, že pravdou jest to, co jiný řekl a nezkoumali toho dříve, nýbrž sebe jen v tom utvrzovati.

(12)

Myslil-li by si někdo sám při sobě, anebo řekl-li by jinému: „Kdo muže míti vnitřní uznávání pravdy čili víru? jáť nemohu,“ — tu řekl bych mu, kterak by mohl - [víru míti]: „Vystříhej se zla jakožto hříchu a obrať se k Pánu, a nabudeš [víry], kolik jen budeš chtíti.“ Že ten, kdož vystříhá se zla jakožto hříchu, jest v Pánu, lze seznati v díle „Nauka o životě pro Nový Jeruzalém“, č. 18.—31.; že miluje pravdu a vidí ji, č. 32.—41.; a že má víru, č. 42. 52 tamtéž.

(2)

VNITERNÉ UZNÁNÍ PRAVDY, KTERÉŽ JEST VĚROU, VYSKYTUJE SE JEN U TĚCH, KDOŽ JSOU V ÚČINNÉ LÁSCĚ

(13)

Co jest víra, bylo vysvětleno výše; zde budiž vysvětleno, co jest účinná láska. Účinná láska svým prapůvodem jest náklonností k dobru, a poněvadž dobro miluje pravdu, vzbuzuje [účinná láska] náklonnost ku pravdě, a touto [náklonností] k pravdě vzbuzuje uznání pravdy, kteréž jest věrou. Takto svým pořadím náklonnost k pravdě trvá a stává se účinnou láskou. Takovýto jest postup účinné lásky od jejího původu, jímž jest náklonnost k dobru, skrze víru, kteráž jest uznáním pravdy, až k jejímu konečnému cíli, jímž jest účinná láska. Konečný cíl jest jednání. Z toho vysvítá, kterak láska, kteráž jest náklonností k dobru, zplozuje víru, kteráž jest totéž, jako uznání pravdy, a jí vyvozuje účinnou lásku, kteráž jest totéž, jako konání lásky skrze víru.

(14)

Objasněme to však blíže. Dobro není nic jiného, než užitečnost; proto účinná láska svým původem jest náklonností k užitečnosti, a poněvadž užitečnost miluje prostředky, nutné k její existenci, tu účinná láska vzbuzuje náklonnost k prostředkům, čehož výsledkem jest znalost těchto (prostředků; takto a v takovémto pořadí náklonnost k užitečnosti existuje a stává se účinnou láskou.

(15)

Tak jako při všem, co patří v obor vůle, jeví se i zde postup skrze rozum do jednání těla. Vůle nevyvozuje ze sebe ničeho bez rozumu, aniž rozum ze sebe něco vyvozuje bez vůle. Má-li něco vzniknouti, musí obé [t. j. vůle a rozum] jednati společně, čili — což jest totéž —

náklonnost, kteráž pochází z vůle, nevyvodzuje ze sebe ničeho, leč prostřednictvím myšlenky, jež pochází z rozumu a naopak. Aby mohlo něco vzniknouti, musí obé jednati společně. Uvaž jen: odejmeš-li od myšlenky náklonnost, pocházející z některé lásky, zdaž můžeš mysliti ? Anebo jestliže od náklonnosti odejmeš myšlenku, zdaž může tě nějaká věc vzněcovati ? Anebo, což jest totéž, zdaž můžeš mluvit, odejmeš-li od myšlenky náklonnost, anebo zda můžeš něco konati, odejmeš-li od náklonnosti myšlenku čili rozum ? Právě tak jest tomu s účinnou láskou a s věrou.

(16)

Lze to objasniti přirovnáním ke stromu. Strom svým prapůvodem jest símě, v němž jest snaha [conatus], přinést ovoce. Tato snaha, probuzena teplem, vyvozuje nejprve kořeny, a z nich kmen čili stonek s větvemi i listím, a posléze ovoce; a takto snaha, přinést ovoce, se uskutečňuje. Z toho jest zjevno, že snaha, přinášeti ovoce, jest ustavičně v každé jednotlivé fási, dokud se neuskuteční; neboť kdyby přestala, ihned zmizela by vegetační síla. Použití jest takovéto: Strom jest člověk. Snaha, prostředky uskutečniti, jest u člověka z jeho vůle v jeho rozumu. Peň čili stonek s větvemi a listy jsou u člověka prostředky, skrze něž se to děje, a zovou se pravdou víry. Plody, kteréž jsou posledními výsledky onoho puzení, vyvoditi na stromě ovoce, jsou při člověku užitečnost [již on skýtá]. V ní uskutečňuje se jeho vůle. Z toho lze seznati, že vůle, skýtati užitečnost, pomocí rozumu jest ustavičně v každé této fási, až konečně se uskutečňuje. Pokud se týče vůle a rozumu a jejich spojení, viz spis „Nauka o životě pro Nový Jeruzalém“. č. 43.

(17)

Z toho, co právě bylo řečeno, vysvitá, že účinná láska, pokud jest náklonností k dobru čili k užitečnosti, vyvozuje víru jakožto prostředek, skrze nějž může se projevit; a že tudíž účinná láska a víra pospolu působí ve skýtání užitečnosti. Dále: že víra nevyvozuje dobro čili užitečnost ze sebe, nýbrž z účinné lásky; neboť víra jest zprostředkující účinná láska. Jest tudíž nepravdou že víra vyvozuje dobro tak, jako strom vyvozuje ovoce; strom není víra, nýbrž strom jest člověk.

(18)

Jest třeba věděti, že účinná láska a víra tvoří jedno, tak jako vůle a rozum, poněvadž účinná láska jest ve vůli a víra v rozumu. A rovněž tak, že účinná láska a víra tvoří jedno, tak jako náklonnost a myšlenka, ježto náklonnost jest ve vůli a myšlení jest v rozumu. Rovněž tak, že účinná láska a víra tvoří jedno, jako dobro a pravda, poněvadž dobro přísluší náklonnosti vůle, a pravda přísluší myšlení rozumu. Slovem: účinná láska a víra tvoří jedno, tak jako podstata a forma, ježto podstatou víry jest účinná láska, a formou účinné lásky jest víra. Z toho vysvitá, že víra bez účinné lásky jest jako forma bez podstaty, což není ničím; a že účinná láska bez víry jest jako podstata bez formy, což rovněž není ničím.

(19)

S účinnou láskou a věrou ve člověku má se to právě tak, jako s pohyby srdce, což zove se jeho stahováním a roztahováním, a jako s pohyby plic, což zove se dýcháním. Jest také dokonalá souvztažnost jejich s vůlí a rozumem člověka, tudíž i s účinnou láskou a věrou; pročť i vůle a její náklonnost značí srdce, když ve Slově [Božím] jest připomínána, a rozum a jeho myšlení značí život a rovněž i ducha. Jest tu třeba, zpravit neučeného čtenáře, že prvotní význam slov pro, duši a ducha v hebrejské a řecké řeči jakož i v latině jest „dech“, kterýmžto slovem taktéž jsou často překládány. Jest to pouze v přeneseném a obrazném smyslu, že těchto slov bývá užíváno k označení oné části člověka, kteráž žije po smrti. Pročť „vypustiti dech“ jest přestati déle býti živu [emittere animam, est non amplius a nimare], a odevzdati ducha svého jest přestati dýchat [et emittere spiritum, est non amplius respirare]. Z toho následuje, že nemůže býti nijaké víry bez účinné lásky, a nijaké účinné lásky bez víry; a že víra bez účinné lásky jest jakoby dýchání plic bez [činnosti] srdce, což nemůže dít se v ničem, co jest živé, leč jedině v automatu, a že účinná láska bez víry

jest jakoby srdce bez plic, v kterémžto případě není nijakého vědomého života; že tudíž účinná láska skrze víru koná užitečnost, tak jako srdce skrze plíce vyvozuje konání. Mezi srdcem a účinnou láskou, tak jako mezi plícemi a věrou jest tak velké souhlasení, že v duchovním světě každý dle pouhého dýchání jest poznán, jaká jest jeho víra, a dle tlukotu srdce, jaká jest jeho účinná láska; neboť andělé a duchové žijí jako lidé, pomocí srdce a dýchání. Z toho též vyplývá, že právě tak pociťují, myslí, jednají a mluví jako lidé na světě.

(20)

Poněvadž účinná láska jest láskou k bližnímu, budiž i řečeno, co jest bližní. Bližním v přírodním smyslu jest člověk jak kolektivně, tak individuálně. Člověkem ve smyslu hromadném jest církev, vlast a společnost; a člověkem jakožto jednotlivou bytostí jest spoluobčan, jenž ve Slově [Božím] zve se bratrem, a druhem. Avšak v duchovním smyslu [Slova Božího] naším bližním jest dobro, a poněvadž užitečnost jest dobrem, jest užitečnost naším bližním v duchovním smyslu. Že užitečnost jest duchovním bližním, uzná každý. Neboť kdo miluje bližního pouze jen jakožto osobu a nikoliv spíše pro cosi, co jest v něm, skrze co on jest tím, čím jest ! Tudíž miluje ho pro jeho jakost, neboť tato činí člověka. Tato jakost, která jest milována, jest jeho užitečností a jest zvána dobrem; tudíž ta jest naším bližním. Ježto Slovo [Boží] ve své vnitřnosti jest duchovní, tudíž v jeho duchovním smyslu tato láska k dobru jest to, co zváno jest milováním svého bližního.

(21)

Něco jiného však jest, milovati svého bližního pro dobro čili užitečnost, kteráž pro nás samotné jest v něm, a něco jiného jest milovati svého bližního pro dobro čili užitečnost, která jest pro něho v něm samotném. Milovati bližního pro dobro čili užitečnost, kteráž pro nás jest v něm, může i zlý; avšak milovati bližního pro dobro čili užitečnost, kteráž pro něho jest v něm, může jedině dobrý; neboť tento miluje dobro pro dobro samo, čili z náklonnosti, by konal užitečnost, miluje užitečnost. Rozdíl mezi tímto a oním jest popsán u Matouše (kap. 5., 43., 44. a d.). Mnohý praví: „Miluji ho, protože on miluje mne a prokazuje mi dobro.“ Ale milovati ho jedině pro toto, neznačí milovati ho vnitřně. Vnitřně miluje jedině ten, kdo sám jest v dobru a z tohoto dobra miluje dobro jiného člověka. Tento pak jest v účinné lásce, onen však jest toliko v přátelství, jež není účinnou láskou. Kdo z účinné lásky miluje bližního, spojuje se s jeho dobrem a nikoliv s jeho osobou, kromě jakou měrou a dokud týž jest v dobru. Takový člověk jest duchovním a duchovně miluje svého bližního. Avšak ten, kdo jiného miluje jen z přátelství spojuje sebe sama s jeho osobou, a současně i se zlem, které jest v něm. Takovýto člověk po smrti není s to, aby se bez velkých obtíží odloučil od osoby, kteráž jest ve zlu; předchází však může tak učiniti. Účinná láska působí takto skrze víru, neboť víra jest pravda; a člověk, který jest v účinné lásce, zkoumá a pátrá pomocí pravdy, co mohlo by býti milováno, a v milování a dobřečinění má na zřeteli jakost užitečnosti onoho druhého člověka.

(22)

Láska k Pánu jest láskou ve vlastním slova toho smyslu, a láska k bližnímu jest účinnou láskou. Není u člověka nijaké lásky k Pánu, není-li on sám v účinné lásce; v této [účinné lásce] spojuje se Pán se člověkem. Poněvadž víra svou podstatou jest účinnou láskou, vyplývá z toho, že nikdo nemůže míti víru v Pána, není-li v účinné lásce. Z ní, pomocí víry, děje se spojení; účinnou láskou spojení Pána se člověkem; a pomocí víry spojení člověka s Pánem. Že spojení jest vzájemné, viz v „Nauce o životě pro Nový Jeruzalém“, č. 102.—107.

(23)

Slovem: tou měrou, jak někdo vystříhá se zla, jakožto hříchu a vzhlíží k Pánu, Jest v účinné lásce, a tudíž tou měrou jest i ve víře. Že tou měrou jak někdo vystříhá se zla jakožto hříchu a vzhlíží k Pánu, jest v účinné lásce, lze seznati v „Nauce o životě pro Nový Jeruzalém“ č. 67.

—73.; též č. 74. až 91.; a že touž měrou má víru, č. 42—52. Co jest účinná láska ve vlastním slova smyslu lze seznati v č. 114 téhož díla.

(24)

Ze všeho, co bylo dosud řečeno, vysvítá, že spasitelná víra, kteráž jest vniterným uznáním pravdy, nemůže býti nikomu udělena kromě těm, kdož jsou v účinné lásce.

(3)

**POZNATKY, Z NICHŽ JEST PRAVDA A DOBRO,
NEJSOU POZNATKY VÍRY DOTUD,
DOKUD ČLOVĚK NENÍ V ÚČINNÉ LÁSCE
NÝBRŽ JSOU ZÁSOBÁRNOU,
ZE KTERÉŽ MŮŽE BÝTI VÍRA ÚČINNÉ LÁSKY VYTVOŘENA**

(25)

Člověk od svého nejútlejšího dětství má náklonnost k vědění. Tím učí se mnoha věcem, které budou mu užitečné a mnohým, jež nebudou mu užitečny. Když dorůstá, věnuje se některému zaměstnání a shromažďuje si to, co vztahuje se k tomuto zaměstnání. To bude mu pak k užítku, jímž on jest vzněcován. Tak počíná náklonnost k užitečnosti, kteráž vzbuzuje náklonnost ke prostředkům [media], pomoci nichž [člověk] dospívá ke svému zaměstnání, kteréž jest mu užitečností. Tento postup děje se při každém [člověku] na světě, poněvadž každý má zaměstnání, k němuž postupuje od užitečnosti, kteráž jest konečným účelem, pomocí prostředků k užitečnosti samé, kteráž jest pak účinkem. Poněvadž však tato užitečnost se svými prostředky jest [určena] pro život ve světě, jest náklonnost k ní náklonností přírodní.

(26)

Ježto však člověk vzhlíží nejenom na Užitečnost pro život na světě, nýbrž má míti na zřeteli i užitečnost pro život v nebi, ježto do něho přichází po životě na světě, a po tomto [časném životě] bude v něm žítí věčně, — každý od svého dětství nabývá ze Slova [Božího], anebo z nauky církevní, anebo z kázání poznatků pravdy a dobra, kteréž mají sloužiti onomu životu, a ukládá je ve své přírodní paměti ve větší neb menší míře dle toho, jaká jest jeho vrozená náklonnost k vědění, a jak táž vzrostla různými pobídkami.

(27)

Ale všechny tyto poznatky, necht' jsou jakkoliv četné a různé, jsou jen jakousi zásobárnou, z níž může býti vytvářena víra účinné lásky; a tato víra vytváří se jen tou měrou, jak člověk vystříhá se zla jakožto hříchu. Jestliže člověk vystříhá se zla jakožto hříchu, tu ony poznatky přivlastňují se víře, jež má v sobě duchovní život; jestliže však člověk nevystříhá se zla jako hříchu, zůstávají ony poznatky pouhými poznatky a nepřivlastňují se víře, mající v sobě jistý duchovní život.

(28)

Této zásobárny jest nanejvýše potřeba, poněvadž bez ní nemohla by býti vytvořena víra; neboť poznatky pravdy a dobra vcházejí ve víru a tvoří ji. Jestliže nijakých není, víra nemůže

se projevit; neboť víra zcela pustá a prázdná neexistuje; je-li poznatků těch málo, jest i víra malá a nuzná; je-li jich mnoho, jest i víra bohatá a plná, a to dle [jich] množství.

(29)

Jest však nutno věděti, že víra vytvářena jest poznatky pravé pravdy a dobra, rozhodně však nikoliv poznatky nepravdy; neboť víra, jak výše v č. 5.—11. bylo řečeno, jest pravda, a nepravda, jsouc opakem pravdy, ruší víru. Ani účinná láska nemůže se objeviti tam, kde jsou pouhé nepravdy, neboť jak výše v č. 18. bylo řečeno, účinná láska a víra tvoří jedno, tak jako dobro a pravda tvoří jedno. Z toho následuje, že kde není poznatků pravé pravdy a dobra, neutvoří se i nijaká víra, že málo poznatků tvoří [jen] jakousi víru, a že mnoho poznatků tvoří víru, kteráž jest osvěcená dle jich dokonalosti. Jaká jest víra, kterouž člověk má z účinné lásky, takovou jest i jeho soudnost [intelligentia].

(30)

Jsou i mnozí, kdož nemají nijakého vnitřního uznání pravdy a přece jen mají víru účinné lásky. To jsou ti, kdož ve svém životě vzhlíželi k Pánu, a z náboženského důvodu vystříhali se zla, avšak světskými starostmi a svým zaměstnáním byli zdrženi od toho, aby přemýšleli o pravdě a rovněž tak nezpozorovali nedostatku pravdy u svých učitelů. Tací však přece jen vnitřně, čili ve svém duchu, jsou v uznávání pravdy, (poněvadž jsou v náklonnosti k ní, — a proto po smrti, když stanou se duchy a jsou anděly vyučováni, pravdu uznávají a přijímají ji radostně. Jinak však ti, kdož za svého života nevzhlíželi k Pánu a nevystříhali se zla z důvodu náboženského. Ti nejsou vnitřně v náklonnosti ku pravdě a tudíž jí neuznávají, pročez po smrti, když stanou se duchy a když jsou vyučováni anděly, nechťí uznati pravdu a tudíž ani ji v sebe nepřijímají. Zlo života pravdu vnitřně nenávidí, dobro života však pravdu vnitřně miluje.

(31)

Poznatky pravdy a dobra předcházející víru, zdají se mnohým býti samotnou věrou, ačkoliv jí nejsou; proto jestliže tací se domnívají a praví, že věří, přece jen nevěří, a ony poznatky nestaly se ještě věcí víry; jsou jen věcí myšlení, že jest tomu tak či onak, avšak nepřivádějí s sebou nijakého vnitřního uznání, že jsou pravdami. A víra, že jsou to pravdy, zatím kdy člověk neví, že jimi [skutečně] jsou, jest jen jakýmsi sebezpřemluvením, dalekým od vnitřního uznání. Jakmile však jest účinná láska vštípena, tu ony poznatky přivlastňují se víře, avšak jen tou měrou, jak v ní jest účinná láska. V prvním stavu, prve než účinná láska jest přijímána, zdá se lidem, jakoby víra zaujímal první místo a účinná láska místo druhé; ale ve druhém stavu, kdy jest přijímána účinná láska, tu víra zaujímá druhé místo a účinná láska místo první. První stav zove se přetvořením [reformatio], druhý stav znovuzrozením. Jestliže člověk jest v tomto stavu, tu moudrost denně v něm vzrůstá a dobro denně pravdu rozmnožuje a činí ji plodnou. Člověk pak jest jako strom, přinášející ovoce, a čímž do ovoce vkládající, z něhož vznikají pak nové stromy a posléze i zahrada. Pak stává se člověkem ve pravém [slova toho] smyslu a po smrti andělem, v němž účinná láska tvoří život a víra formu, kteráž co do své jakosti jest krásná; avšak jeho víra není pak zvana věrou, nýbrž soudností [intelligentia], Z toho vysvítá, že vše, co přísluší víře, jest z účinné lásky a nikoliv samo ze sebe, jakož i že účinná láska vyvozuje víru a nikoliv víra účinnou lásku. — Poznatky pravdy jdou předem a s nimi má se to jako se zásobami potravin ve stodole, kteréž člověka neživí, jestliže neběře z nich plodin ke své výživě.

(32)

Budiž ještě také řečeno, kterak víra utváří se z účinné lásky. Každý člověk má přírodní mysl a duchovní mysl, — přírodní mysl pro svět a duchovní mysl pro nebe. Člověk vzhledem ke svému rozumu jest v obojích, avšak vzhledem ke své vůli není v nich dříve, dokud nevystříhá se zla jakožto hříchu a nehnusí si ho. Ale jestliže tak činí, tu i pro vůli otevírá se duchovní mysl. Je-li otevřena, tu prýští odtud do přírodní mysli duchovní teplo s nebe, kteréžto teplo co do své podstaty jest účinná láska, a oživuje poznatky pravdy a dobra, kteréž

tam jsou a vytváří z nich víru. Jest to s tím právě tak, jako se stromem, kterýž nemá nijakého vegetačního života, dokud teplo sluneční nepočne naň svým vlivem působiti a nepojí se se světlem, což děje se za doby jarní. Také jest naprostá obdobnost mezi obživením člověka a mezi vegetací stromu, a to v tom směru, že toto děje se teplem světa a ono teplem nebeským — pročež také člověk začasť Pánem bývá přirovnáván ke stromu.

Swedenborg: O víře. — 2.

(33)

Z tohoto mála, zde uvedeného, muže býti jasno, že poznatky pravdy a dobra nenáleží k víře dříve, dokud člověk není v účinné lásce, nýbrž že jsou zásobárnou, z níž může býti vytvořena víra účinné lásky. Poznatky pravdy stávají se pravdou ve znovuzrozeném člověku; rovněž i poznatky dobra, neboť poznatek dobra jest v rozumu, náklonnost k dobru však ve vůli; a pravdou jest zváno to, co jest v rozumu, a dobrem to, co jest ve vůli.

(4)

VŠEOBECNÝ POJEM KŘESŤANSKÉ VÍRY

(34)

Křesťanská víra ve svém všeobecném pojmu jest: „Pán od věčnosti, kterýž jest Jehova, přišel na svět, aby si pekla podrobil a Svě Člověčenství oslavil; a že bez tohoto nižádný smrtelník nemohl by býti spasen, že však ti jsou spaseni, kdož věří v Něho.“

(35)

Bylo řečeno „ve všeobecném pojmu“ poněvadž toto zde uvedené jest všeobecností víry a všeobecnost víry jest to, co zapadá jak do celku, tak do každé jeho jednotlivé části. Così všeobecného ve víře jest to, že Bůh co do osoby a podstaty jest jediný, v Něm že jest trojjedinost, a že Pán jest tímto Bohem. Così všeobecného ve víře jest, že nižádný smrtelník nemohl by býti spasen, kdyby Pán byl nepřišel na svět. Così všeobecného ve víře jest, že přišel na svět, aby pekla od člověka odstranil, a že je odstranil boji s nimi a vítězstvím nad nimi. Taák si je podrobil, a uvedl v řád a ve Svě poslušenství. Così všeobecného ve víře též jest, že On na svět přišel, aby Svě Člověčenství, kteréž na světě přijal, oslavil, to jest, je s Božstvím, z Něhož jsou všechny věci, spojil. Tak udržuje pekla, jím podrobená na věky v pořádku a ve Svém poslušenství, ježto toto obé nemohlo se státi jinak, nežli skrze pokušení, a to až do posledního z nich, a posledním z nich bylo utrpení na kříži, — On i jemu se podrobil. Toť jest všeobecnost křesťanské víry vzhledem k Pánu.

(36)

Všeobecnost křesťanské víry, pokud se týče člověka jest, aby věřil v Pána; neboť skrze víru v Něho děje se spojení s Ním, a skrze spojení [děje se] spasení. V Něho věřiti jest míti v Něho důvěru, že On spasí, a poněvadž jedině ten může míti důvěru, kdo dobře žije, tu i toto rozumí se věrou v Něho.

(37)

O těchto dvou všeobecných stránkách křesťanské víry jest pojednáno zvlášť; o první, týkající se Pána, v „Nauce Nového Jeruzaléma o Pánu“ a o druhé, týkající se člověka, v „Nauce o životě pro Nový Jeruzalém“ pročež není zde třeba dalšího o tom vysvětlování.

VŠEOBECNÝ POJEM DNEŠNÍ VÍRY

(38)

Dnešní víra ve všeobecném pohrnu jest, že „Bůh Otec seslal svého Syna, aby zadost učinil za lidské pokolení, a že pro tuto zásluhu Synovu se smilovává a ty činí spaseny, kdo tomu věří“, — anebo dle jiných — „kdož tomu věří a zároveň činí dobře“.

(39)

Aby však bylo ještě lépe seznáno, jaká jest tato víra, uvedu po pořádku různé její zásady.

Víra dnešních dnů:

1. Tvrdí, že jest Bůh Otec a Bůh Syn jakožto dva; - oba od věčnosti.
2. Učí, že Bůh Syn přišel na svět dle vůle Otcovy, aby zadost učinil za lidské pokolení, kteréž jinak vzhledem k božské spravedlnosti, již zovou odplácející, zahynulo by věčnou smrtí.
3. Učí, že Syn zadost učinil splněním zákona a utrpením na kříži.
4. Učí o milosrdenství Otcově na základě oněch skutků Synových.
5. Učí o připočtení zásluh Synových všem těm, kdož v to věří.
6. Učí, že toto jest věcí okamžiku a že tudíž, nestala-li se dříve, může státi se i v poslední hodině smrti.
7. Připouští jakési pokušení a pak osvobození skrze onu víru.
8. Připisuje toto zejména důvěře a naléhání.
9. Učí, že zejména takovíto požívají ospravedlnění, úplné milosti Otcovy pro Syna, odpuštění všech hříchů a tudíž i spásy.
10. Ti, kdož jsou více učení, předpokládají u takovýchto lidí jistou snahu k dobru, působící skrytě a neúčinkující zřejmě na vůli; jiní učí o zřejmém účinku: obojí učí o působení skrze Ducha svatého.
11. Z těch, kdož utvrdili se v nauce, že nikdo nemůže ze sebe sama konati dobro, které bylo by skutečným dobrem a nikoliv záslužným, (*T. j. činěným proto, aby získána byla zásluha. Pozn. překl.*) jakož i že oni nejsou pod jhem zákona — mnozí pouštějí se zřetele zlo a dobro života a nepřemýšlejí o něm; neboť praví sami k sobě, že nižádný dobrý skutek nespasí, a nižádný zlý skutek nezatratí, ježto pouhá víra koná vše.
12. Vůbec staví rozum v poslušenství této víry tím, že prohlašují za věc víry to, čemu člověk nerozumí.

(40)

Vyšetřovati a uvažovati pravdu těchto tvrzení, není třeba. Vysvítá to jasně z toho, co výše bylo pověděno, zejména z toho, co v „Nauce Nového Jeruzaléma o Pánu“ a v „Nauce

o životě pro Nový Jeruzalém* bylo dokázáno ze Slova [Božího] a zároveň rozumově dotvrzeno.

(41)

Aby však přece jen bylo seznáno, jaká jest víra, od účinné lásky odloučená, a jaká jest víra, jež od účinné lásky není odloučena, povím, co jsem slyšel od jistého nebeského anděla. Pravil, že hovořil se mnoha protestanty a seznal jaká jest jejich víra, a vyprávěl co mluvil s jedním z nich, kterýž byl ve víře, odloučené od účinné lásky, jakož i co mluvil s druhým, jenž byl u víře, od účinné lásky neodloučeno, a co od nich slyšel. Vyprávěl, že se jich dotazoval a oni že mu odpovídali. Poněvadž tyto rozmluvy mohou posloužiti k objasnění, uvedu je zde.

(42)

Anděl pravil, že s tím, kdož byl ve víře, odloučené od účinné lásky, takto rozmlouval: „Příteli, kdo jsi?“ Onen odpověděl: „Jsem protestantský křesťan.“ „Jaká jest tvoje nauka a z ní vyvěrající náboženství?“ Načež onen odvětil: „Jest to víra.“ Řekl: „Co jest tvá víra?“ Odpověděl: „Moje víra jest, že Bůh Otec seslal svého Syna, aby zadostučinil za lidské pokolení, a že ti jsou spaseni, kdož tomu věří.“ Tázal se dále a řekl: „Co víš více o spasení?“ Odpověď: „Že spasení děje se skrze pouhou víru.“ Řekl dále: „Co víš o vykoupení?“ Odpověď: „Že stalo se skrze utrpení na kříži, a že zásluha Synova připočítává se skrze onu víru.“ Dále: „Co víš o znovuzrození?“ Odpověď: „Že děje se skrze onu víru.“ — „Pověz, co víš o pokání a odpuštění hříchu?“ Odpověď: „Že děje se skrze onu víru.“ „Pověz, co víš o lásce [k Bohu] a o účinné lásce?“ Odpověď: „Že jsou onou věrou.“ — „Pověz, co víš o dobrých skutcích?“ Odpověď: „Že jsou onou věrou.“ „Pověz, co soudíš o všech přikázáních ve Slově [Božím]?“ Odpověď: „Že jsou v oné víře.“ Tu pravil: „Ty tedy nehodláš nic činiti?“ Odpověď: „Co mám činiti? nemohu nic dobrého, co by bylo dobré, ze sebe činiti.“ Řekl: „Můžeš snad víru míti ze sebe?“ Odpověď: „Nikoliv.“ Řekl: „Kterakž tedy můžeš míti víru?“ Odpověď: „To nemohu zkoumat; víru budu míti.“ Posléze řekl: „Víš kromě toho vůbec ještě něco o spasení?“ Odpověď: „Což kromě toho, že člověk jedině skrze onu víru jest spasen?“ Tu však anděl pravil: „Odpovídáš jako hudebník, který může troubiti jen jeden tón; neslyším ničeho než víru. Víš-li jedině to a nic více, nevíš nic. Jdi a podívej se po svých soudruzích.“ I odešel a nalezl je na poušti, kde nebylo trávy. Otázal se: „Proč to?“ Tu bylo mu řečeno: „Poněvadž nic z církve není v nich.“

(43)

S tím, kdož byl u víře, od účinné lásky neodloučené, anděl rozmlouval takto: „Příteli, kdo jsi?“ Odvětil: „Jsem protestantský křesťan.“ — „Co jest tvoje učení a z toho vyvěrající náboženství?“ Odpověď: „Véra a účinná láska.“ Řekl: „To jsou dvě věci.“ Odpověděl: „Ony nemohou býti odloučeny.“ Řekl: „Co jest tvoje víra?“ Odpověď: „Věřiti, čemu Slovo [Boží] učí.“ Řekl: „Co jest účinná láska?“ Odpověď: „Jednati tak, jak Slovo [Boží] učí.“ Řekl: „Pouze a jedině jsi věřil, či také jsi i konal?“ Odpověď: „Také jsem to konal.“ Tu popatřil naň anděl nebeský a řekl: „Příteli můj, pojď se mnou a přebývej s námi.“

JAKÁ JEST VÍRA, ODLOUČENÁ OD ÚČINNÉ LÁSKY

(44)

Aby bylo lze seznati, jaká jest víra, od účinné lásky odloučená, hodlám ukázati ji v její nahotě, jakž následuje: „Že Bůh Otec, rozhněván jsa na lidské pokolení, zavrhl je od sebe, a ve své spravedlnosti usoudil, pomstíti se mu věčným zatracením. A že řekl Synovi: Sestup dolů, naplň zákon a vezmi na se zatracení, pro ně určené; pak snad se slituji. Pročež Syn sestoupil a zákon naplnil, dal se ukřižovati a ukrutně usmrtni. Poté vrátil se k otci a řekl: Vzal jsem na se zatracení lidského pokolení, pročež nyní budiž milosrden, já zastávám se jich. Tu však dostalo se mu odpovědi: „Pro ně samotné nemohu [tak učiniti]; poněvadž však viděl jsem tebe na kříži a pak i tvou krev, pohnut jsem k útrpnosti; nicméně, však nehodlám jim odpustiti, nýbrž připočtu jim tvoji zásluhu, avšak toliko těm, kdož to uznají. Toto budiž věrou, skrze níž mohou býti spaseni.“

(45)

Takovou jest ona víra ve své nahotě. Kdož, maje rozum jen poněkud osvětlený, nevidí v ní ne srovnalosti; kteréž čelí samotné podstatě Boží? Jako ku příkladu, že Bůh, kterýž jest láska sama a milosrdenství samo, z hněvu a tudíž z pomstychtivosti mohl zatratiti lidi a je peklu oddati? Dále, že žádal si, aby byl ke slitování pohnut tím, že bude zatracení vloženo na Syna a uzří-li jeho utrpení na kříži a jeho krev? Kdož, maje jen poněkud osvětlený rozum, nevidí, že Bůh k jinému, [Jemu] rovnému Bohu nemohl říci: Neodpouštím jim, ale připočtu jim tvoji zásluhu? Anebo též: Necht' žijí jakkoliv, jestliže jen uvěří v to, budou spaseni? A podobně i mnohé jiné věci.

(46)

Ale příčina, že toto není seznáváno, jest ta, že zavedena byla slepá víra, již oči byly uzavřeny a uši ucpany. Uzavři lidem oči a zacpi jim uši. t. j. učiň, aby nemyslili s jistou rozumností, a těm, jimž vtisknuta jest jakási představa o věčném životě, řekni, co ti bude libo, a oni uvěří; i tomu, řekneš-li jim, že Bůh se hněvá a že plane pomstou; že Bůh může někoho uvrhnouti do věčného zatracení; že Bůh chtěl krví Synovou býti pohnut k milosrdenství a chtěl ji lidem přičísti jakožto zásluhu a jim jako jejich ji připsati, a že pouhou věrou chtěl je spasena učiniti. Anebo též, že jeden Bůh od jiného Boha, jenž téže jest s ním podstaty, dal si takovéto věci říci a přikázati, jakož i podobně více. Ale otevři oči a uši, to jest, přemýšlej o tom s rozumem a seznáš onu nesrovnalost, v níž jsou [tyto věci] s pravdou samotnou.

(47)

Uzavři lidem oči a ucpi jim uši a učiň, aby nemyslili s jistou rozumností: zdaž nebudeš pak moci zavéstí víru, že Bůh dal všecku moc jedinému člověku, aby stal se náměstkem Božím na zemi? Zdaž nebudeš pak moci zavéstí víru, že jest nutno vzývati zemřelé lidi, smekati před jejich obrazy, a že jejich mrtvoly, jejich kosti a jejich obrazy jsou svaté a že slušno je uctívati? Otevřeš-li však oči a uši, to jest, přemýšlíš-li o tom s jistou rozumností, zdaž neseznáš v tom obludnosti, jež jsou ohavností lidskému rozumu?

(48)

Jestliže takovéto i jiné podobné věci přijímány jsou člověkem, jehož rozum byl pro náboženství uzavřen, zdaž chrám, v němž vykonává svoji bohoslužbu, nelze přirovnati k podzemní jeskyni neb k brlohu, ve kterémž on nezná předmětů, kteréž vidí? A zdaž nelze jeho náboženství přirovnati ku příbytku v domě bez oken? A hlas jeho bohoslužby hlaholu a nikoliv řeči? S takovýmto člověkem nemůže rozmlouvati nijaký anděl nebeský, ježto své řeči navzájem si nerozumějí.

TI, KDOŽ JSOU VE VÍŘE, ODLOUČENÉ OD ÚČINNÉ LÁSKY, JSOU VE SLOVĚ [BOŽÍM] ZNÁZORNĚNI FILISTINSKÝMI

(49)

Ve Slově [Božím] všemi jmény národů a pokolení, jakož i osobami a místy znázorněny jsou věci církve se týkající; církev sama znázorněna jest Israelem a Jehudou, poněvadž u nich byla zřízena, a různá náboženství znázorněna jsou národy a pokoleními kolem nich; souhlasná náboženství dobrými národy a nesouhlasná náboženství zlými národy. Jest dvojí zlé náboženství, v něž se každá církev časem zvrhá, jedno, které hanobí dobro církve, a druhé, které falšuje pravdu církve. Ono náboženství, jež hanobí dobro církve, má svůj původ v lásce k panování, a druhé na boženství, které zfalšovává pravdu církve, má svůj původ v pýše na vlastní inteligenci. Náboženství, mající svůj původ v lásce k panování, znázorněno jest ve Slově [Božím] Babylonu, a náboženství, mající svůj původ v pýše na vlastní inteligenci, znázorněno jest ve Slově [Božím] Filistinskem. Jest známo, kdo za dnešního dne jsou z Babylonie, není však známo, kdo jsou z Filistinska. Z Filistinska jsou ti, kdož jsou ve víře a nikoliv v účinné lásce.

(50)

Že ti jsou z Filistinska, kdož jsou u víře, nikoliv však v účinné lásce, vysvítá z mnohého, co o nich jest pověděno ve Slově [Božím], jestliže mu rozumíme v duchovním smyslu, tak z jejich rozmluvy s Abrahamem a se služebníkem Jakubovým, o čemž vypráví se v 1. Mojž. 21. a 26., jakož i z jejich bojů se syny Israelskými, o čemž mluví se v Knize Soudců a v Knihách Samuelových a královských; neboť veškeré ve Slově [Božím] popisované boje v duchovním smyslu jsou a značí duchovní boje; a ježto náboženství, pozůstávající z víry, odloučené od účinné lásky, ustavičně chce se vedrati do církve, tu zůstali Filistinští v zemi Kanaan a napadali začasné dítky Israelské. www.andele-svetla.cz

(51)

Poněvadž Filistinští znázorňují ty, kdož jsou u víře odloučené od účinné lásky, byli nazváni *neobřezanými*, a neobřezanými rozumějí se ti, kdož jsou bez duchovní lásky, a tudíž jen v pouhé přírodní lásce. Duchovní láskou jest účinná láska. Příčina, proč jsou nazváni neobřezanými, jest ta, že *obřezanými* rozumějí se ti, kdož jsou v duchovní lásce. Že Filistinští zváni byli neobřezanými, viz 1. Sam. 17, 26, 36; 2. Sam. 1, 20 a jinde.

(52)

Že ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, byli znázorněni Filistinskými, vysvítá nejen z jejich bojů s dítkami Israelskými, nýbrž i z mnohého jiného, co o nich ve Slově [Božím] se připomíná, jako ku př. co jest řečeno o Dagonu, jejich modle, o obtížích hemoroidálních a o myších, jimiž byli postiženi a souzeni, proto, že složili archu v chrámě svého boha, jakož i z ostatního, co pak se dalo, o čemž jest řeč v 1. Sam. kap. 5. a 6.; rovněž z toho, co uvedeno jest o Goliášovi, kterýž byl Filistinským a byl Davidem zabit, o čemž vypráví se v 1. Sam. kap. 17. Dagon, jejich modla, byl totiž nahoře jako člověk a dole jako ryba, čímž bylo znázorněno jejich náboženství, že totiž pro svou víru bylo jakoby duchovní, avšak pro chybnou účinnou lásku bylo pouze přírodní. Hemoroidálními obtížemi, jimiž byli postiženi, byly naznačeny jejich nečisté náruživosti; myšmi, jimiž byli napadeni, bylo

naznačeno zpuštění církve zfalšováním pravdy; a Goliášem, kterýž byl Davidem zabit, znázorněna byla pýcha na jich vlastní inteligenci.

(53)

Že ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, jsou znázorněni Filistinskými, vysvětluje i z prorockých míst Slova [Božího], tam kde o nich se mluví, jako z těchto: u Jeremiáše:

„Proti Filistinským: Až vody vystupují od půlnoci a obrátí se v potok rozvodnilý, tak že zatopí zemi, i cožkoli jest na ní, město i ty, kteří bydlí v něm; pročez křičeti budou lidé, a kvůli všeliký obyvatel té země. Hubiti bude Hospodin Filistinské,” 47, 1. 2. 4.

„Vody, kteréž vystupují od půlnoci [severu],“ jsou nepravdy z pekla; „kteréž obrátí se v potok rozvodnilý, takže zatopí zemi,” značí zpuštění tím všeho, co náleží k církvi, „město a ti, kteří bydlí v něm,” značí zpuštění všeho, co náleží k její nauce; „pročez křičeti budou lidé a kvůli všeliký obyvatel té země,” značí nedostatek vši pravdy a dobra v církvi: „hubiti bude Hospodin Filistinské,” značí jejich zkázu. U Izaiáše:

„Neraduj se všechna ty země Filistinská, že zlámán jest prut toho, kterýž tě mrskal; neboť z kořene hadího vyjde bazilišek, jehož plod bude drak ohnivý létající” (14, 29).

„Neraduj se, všechna ty země Filistinská,” značí, že ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, nemají se radovati nad tím, že budou ještě déle trvati; „neboť z kořene hadího vyjde bazilišek,” značí z pýchy na vlastní inteligenci vznikající zkázu veškeré pravdy u nich; „jehož plod bude drak ohnivý létající,” značí rozumování z nepravdy zla proti pravdě a dobru církve.

(54)

Že obřízkou bylo znázorněno očištění ode zla přírodní lásky vysvětluje z tohoto:

„Obřezte se Hospodinu a odejměte neobřízky srdce vašeho... aby nevypukla jako oheň prchlivost má... pro nešlechtnost skutků vašich.” (Jerem. 4, 4.).

„Protož obřezte neobřízku srdce svého, a šíje své nezatvrzujte více” (5. Mojž. 10, 16).

Srdce čili neobřízku [předkožku] srdce obřezati značí očistiti se od zlého. Proto opačně člověk neobřezaný čili s předkožkou značil toho, kdo není očištěn ode zla pouze přírodní lásky, tedy kdo není v účinné lásce; a poněvadž srdcem svým nečistý jest znázorněn člověkem s neobřízkou, psáno jest:

„Žádný cizozemec neobřezaného srdce a neobřezaného těla nevejde do svatyně mé” (Ezech. 44, 9).

„Žádný neobřezaný nebude jísti paschu” (2. Mojž. 12, 48).

A že takový má býti zatracen, prohlášeno jest u Ezech. 28, 10; kap. 31, 18; kap. 32. 19.

TI, KDOŽ JSOU VE VÍŘE, ODLOUČENÉ OD ÚČINNÉ LÁSKY, JSOU ZNÁZORNĚNI DRAKEM VE ZJEVENÍ [JANOVĚ]

(55)

Výše bylo řečeno, že každá církev časem přejde ve dva druhy zlých náboženství, v jedno, vznikající z lásky k panování, neb ve druhé, vznikající z pýchy na vlastní inteligenci; a že prvé náboženství jest ve Slově [Božím] znázorněno a popsáno Babyloníí druhé pak Filistinskem. Ježto pak ve Zjevení [Janově] líčen jest stav křesťanské církve, zejména jaká jest na konci, tu jest tam pojednáváno i o těchto dvou zlých druzích náboženství jak v celku tak i zvláště. Ono náboženství, jež znázorněno Babyloníí, jest popsáno v 17., 18. a 19. kapitole; jest tam nevěstkou, sedící na červeném zvířeti; a náboženství, naznačené Filistinskem, popsáno jest ve 12. a 13. kap.; jest tam drakem, dále zvířetem z moře, a ze země vystupujícím zvířetem. Dosud nemohlo býti známo, že toto náboženství jest naznačeno drakem a jeho dvěma zvířaty. Příčina jest ta, že dříve nebyl rozevřen vnitřní smysl Slova [Božího] a tudíž Zjevení [Janově] nebylo rozuměno; a zejména proto, ježto náboženství víry, od účinné lásky odloučené, nabylo v křesťanském světě takové nadvlády, že nikdo nemohl to seznati; neboť každé zlé náboženství oslepuje oči.

(56)

Že náboženství víry, odloučené od účinné lásky jest ve Zjevení [Janově] znázorněno a popsáno drakem a jeho dvěma zvířaty, bylo mi nejen s nebe pověděno, nýbrž i ukázáno ze světa duchů, kterýž jest pod nebem. Zjevili se mi ti, kdož byli v odloučené víře, ve shromáždění jako veliký drak s ohonem k nebi rozprostřeným a jiní z nich spatřeni byli mnou ojedinele, majíce podobu draka. V onom světě totiž dějí se podobné zjevy pomocí souvztažnosti, která jest mezi duchovností a přírodností; pročez i dotyční jsou od nebeských andělů nazýváni drakonisty. Jest jich však několik druhů. Někteří z nich tvoří hlavu drakovu, jiní jeho tělo a jiní jeho ohon. Jeho chon tvořící jsou ti, kdož zfalšovali veškeru pravdu Slova [Božího]; pročez ve Zjevení [Janově] jest o draku řečeno, že jeho ohon strhl třetinu hvězd nebeských. Hvězdy nebeské značí poznatky pravdy a třetí díl značí všecky.

(57)

Ježto tedy drakem ve Zjevení [Janově] rozumějí se ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, a ježto tato věc nebyla dosud známa a pro neznámost duchovního smyslu Slova [Božího] jest skryta, budiž zde povšechně vysvětleno to, co ve 12. kapitole Zjevení [Janova] praví se o draku.

(58)

O draku praví se ve 12. kapitole Zjevení Janova toto:

„I ukázalo se veliké znamení na nebi: Žena oděná sluncem a měsíc pod nohama jejímá, a na hlavě její koruna z dvanácti hvězd. A jsouc těhotná křičela, jakoby chtěla poroditi a měla muka porodní. A ukázalo se jiné znamení na nebi, a hle drak veliký, rudý se sedmi hlavami a deseti rohy, a na hlavách jeho sedm korun, a ocas jeho stáhl za sebou třetinu hvězd nebeských a hodil je na zemi. A drak ten stál před ženou mající poroditi, aby pohltit dítě její, jak by je porodila. I porodila mužského syna, jenž měl všecky pohany pásti žezlem železným; a dítě její bylo vytrženo k Bohu a trůnu Jeho. A žena utekla na poušť, kde měla místo připravené od Boha, aby ji tam živil po tisíc dvě stě šedesát dnů. I nastal boj v nebi. Michael a andělé jeho bojovali s drakem, a bojoval drak i andělé jeho, ale nepřemohli, ani

se nenalezlo již místo jejich na nebi... A když drak viděl, že jest svržen na zem, pronásledoval tu ženu, která porodila chlapečka. Ale ženě byla dána dvě velká křídla orličí, aby letěla na poušť na místo své, kdež měla býti živena po čas a po časy a po půl času, před tváří hada. I vychrlil had ze své tlamy po ženě vodu jako proud, aby byla proudem stržena. Ale země přispěla ženě; otevřela ústa svá a pohltila proud, který byl drak vychrlil ze své tlamy. I rozzlobil se drak na ženu a odešel, aby bojoval s ostatními ze semene jejího, kteří zachovávají přikázání Boží a mají svědectví Ježíše Krista.“

(59)

Výklad toho jest tento: „Veliké znamení na nebi,“ značí Pánem dané zjevení o budoucí církvi, a o přijetí její nauky a o těch, kdož ji potírají. „Žena oděná sluncem a měsíc pod nohama jejíma,“ značí církev, kteráž od Pána jest v lásce a ve víře. „A na hlavě její koruna z dvanácti hvězd,“ značí moudrost a soudnost z božské pravdy u této církve. „A byla těhotná,“ značí vznikající nauku. „Křičela, jako by chtěla porodit a měla muka porodní,“ značí odpor věch, kdož jsou u víře, odloučené od účinné lásky. „A ukázalo se znamení na nebi,“ značí opět zjevení. „A hle drak veliký, rudý,“ značí od účinné lásky odloučenou víru, kteráž sluje rudou od lásky pouze přírodní. „Se sedmi hlavami,“ značí nesprávné chápání Slova [Božího]. „A deset rohů,“ značí moc v důsledku, že mnozí to přijímají. „A na hlavách jeho sedm korun,“ značí zfalšovanou pravdu Slova [Božího]. „A ocas jeho stáhl za sebou třetinu hvězd nebeských a hodil je na zemi.“ značí zničení všech poznatků pravdy. „A drak ten stál před ženou mající porodit, aby pohltil dítě její, jak by je porodila.“ značí jejich nenávisť a náklonnost, zničení nauku [oné] církve hned v počátku. „A porodila mužského syna,“ značí nauku „Jenž bude všechny pohany pásti žezlem železným,“ značí, že bude přesvědčovati mocí přírodní pravdy, kteráž jest z duchovní pravdy. „A dítě její bylo vytrženo k Bohu a jeho trůnu,“ značí, že bude Pánem s nebe chráněno. „A žena utekla na poušť,“ značí církev existující jen mezi málem [lidí]. „Kde měla místo připravené od Boha,“ značí její stav zatím dokud počet její nevzroste. „Že tam bude živena po tisíc dvě stě šedesát dnů,“ značí: až vzroste do své určité míry. „A nastal boj v nebi, Michael a andělé jeho bojovali s drakem, a bojoval drak i andělé jeho,“ značí spor a utkání se těch, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, s těmi, kdož jsou v nauce církve Páně a v životě účinné lásky. „Ale nepřemohli,“ značí, že podlehli. „A nenalezlo se již místo jejich na nebi,“ značí jejich zavržení. „A když drak viděl, že jest svržen na zem, pronásledoval tu ženu, která porodila chlapečka,“ značí, že církev bude pro svou nauku napadena těmi kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky. „Ale ženě byla dána dvě velká křídla orličí, aby letěla na poušť na místo své,“ značí opatrnost, pokud ještě jest omezena na málo [lidí]. „Kdež měla býti živena po čas a po časy a po půl času před tváří hada,“ značí: až církev vzroste ke své určité míře. „I vychrlil had ze své tlamy po ženě vodu jako proud, aby byla proudem stržena,“ značí jejich rozumářství z nahromaděných nepravd, za tím účelem, aby církev byla zničena. „Ale země přispěla ženě; otevřela ústa svá a pohltila proud, kterýž byl drak vychrlil ze své tlamy,“ značí, že rozumářství, ježto bylo z nepravdy, samo sebou se rozpadlo. „I rozzlobil se drak na ženu a odešel, aby bojoval s ostatními ze semene jejího,“ značí jejich trvalou zášť. „Kteří zachovávají přikázání Boží a mají svědectví Ježíše Krista.“ značí: proti těm, kdož žijí život účinné lásky a věří v Pána.

(60)

V další, 13. kapitole Zjevení mluví se o dvou zvířatech drakových, o jednom, jež bylo viděno, kterak vystupuje z moře, a o druhém, jež vystoupilo ze země. O prvním mluveno jest od verše 1. až do 10., o druhém od verše 11. až do 18. Že jsou to zvířata drakova vysvětluje z veršů 2., 4. a 11. tamtéž. Prvým zvířetem naznačena jest od účinné lásky odloučená víra vzhledem ke svým důkazům z přírodního člověka [odvozeným]; a druhým zvířetem naznačena od účinné lásky odloučená víra vzhledem ke svým důkazům ze Slova [Božího], kteréž jsou zfalšováním pravdy. Vysvětlivky o tom však pomíjím, ježto důkazy o tom vedou k věcem, jichž výklad jest příliš obšírný. Stůž zde jen toto:

„Kdo má rozum, sečti číslo šelmy, neboť jest to číslo člověka a číslo jeho jest šest set šedesát šest.“ (Verš 18.)

„Kdo má rozum, sečti číslo šelmy," značí: kdo jest osvětlený, zkoumej jakost důkazů této víry, čerpaných ze Slova [Božího]. „Neboť jest to číslo člověka," značí, že jejich jakost jest z vlastní rozumovosti. „A číslo jeho jest šest set šedesát šest," značí zfalšování veškeré pravdy Slova [Božího].

Swedenborg: O víře. -3.

(9)

TI, KDOŽ JSOU VE VÍŘE, ODLOUČENÉ OD ÚČINNÉ LÁSKY, JSOU U DANIELA A MATOUŠE ZNÁZORNĚNI JAKOŽTO KOZLOVÉ

(61)

Že kozlem u Daniela, v kap. 8., a kozly u Matouše, v kap. 25. jsou znázorněni ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, vysvětluje z toho, že jsou zde uvedeni jakožto protiklad k beranu a ovci, a berany a ovcemi rozumějí se ti, kdož jsou v účinné lásce; neboť Pán jest ve Slově [Božím] nazýván Pastýřem, církev ovčincem a lidé církve zváni bývají v širším smyslu stádem, v užším smyslu ovcemi; a poněvadž ovcemi jsou ti, kdož jsou v účinné lásce, jsou kozly ti, kdož nejsou v účinné lásce.

(62)

Že ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, naznačováni bývají kozly, budiž dovozeno:

1.) Zkušeností z duchovního světa.

2.) Z posledního soudu a těch, nad nimiž byl držán.

3.) Z popisu boje mezi skopcem a kozlem u Daniela.

4.) A posléze z toho, že ti, o nichž u Matouše jest řeč, zanedbávali účinnou lásku.

(63)

1.) Že ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, jsou ve Slově [Božím] znázorněni kozly, ze zkušenosti v duchovním světě.

V duchovním světě jeví se vše, co jest ve světě přírodním; jeví se tam domy a paláce, jeví se sady a zahrady a v nich všeliké stromoví; jeví se role a úhory, pole a nivy, jakož i velký i drobný dobytek — vše právě tak, jako na naší zemi. Není při tom též jiného rozdílu, nežli toho, že zde všechno má svůj přírodní původ, tam však původ duchovní; proto andělé, ježto jsou duchovní, to, co jest původu duchovního vidí právě tak, jako lidé vidí to, co jest původu

přírodního. Vše, co jeví se v duchovním světě, jest souvztažností, ježto odpovídá to náklonnostem andělů a duchů. Toť příčina, proč ti, kdož jsou v náklonnosti k dobru a pravdě, a tudíž v moudrosti a soudnosti, přebývají v nádherných palácích, obklopených sady se stromy, což vše jest souvztažné, a vůkol nich prostírají se role a pole, na nichž leží stáda, což jsou zdánlivosti. Opačné souvztažnosti však jsou při těch, kdož jsou ve zlých náklonnostech. Tito jsou buď v peklich, zavřeni v kázních, jež nemají nijakých oken, v nichž však přece jen jest světlo jako jakýsi „ignis fatuus”; anebo jsou na pouštích a přebývají v chatrčích, kolem nichž vše jest neplodné, kde hadi, draci, sovy a podobná havěť se zdržuje, což souvztaží s jejich zlem. Mezi nebem a peklem jest střední místo, nazvané světem duchů. Do tohoto světa přichází každý člověk ihned po smrti; a zde každý stýká se s jinými podobně, jako lidé stýkají se na zemi. Rovněž i všecko, co zde se jeví, jest souvztažné. I zde jeví se zahrady, háje, lesy se stromy a křovím, jakož i květnatá a zelená pole a rovněž i rozmanitá zvířata, krotká i divoká; vše dle souvztažnosti s jejich náklonnostmi. Zde často jsem vídal ovce a kozly, jakož i boje mezi nimi, podobné onomu boji, jenž jest popsán u Daniela v kap. 8.; viděl jsem kozly s rohy dopředu i dozadu zahnutými, kteří zuřivě vrhali se na ovce; viděl jsem kozly se dvěma rohy, jimiž prudce na ovce doráželi; a když jsem se podíval, co by to mohlo býti, viděl jsem některé [duchy], kteří spolu se přeli o účinné lásce a víře; z čehož vyplývá, že od účinné lásky odloučená víra byla tím, co jeví se jakožto kozel, a že účinná láska, z níž vzniká víra, jest to, co jeví se jakožto ovce. Ježto jsem vídal to častěji, nabyl jsem jistoty, že ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, jsou ve Slově [Božím] znázorněni jakožto kozlové.

(64)

2.) Že ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, jsou ve Slově [Božím] znázorněni jakožto kozlové, vysvítá z posledního soudu, a těch, nad nimiž byl držán.

Poslední soud nebyl držán nad nikým jiným, nežli nad těmi, kdož zevně byli mravní, avšak vnitřně nebyli duchovními, anebo byli jen málo duchovními; ti však, kdož jak v zevnějšku tak vnitřně byli zlí, byli již dávno před posledním soudem uvrženi do pekla, a ti, kdož byli zevně a zároveň i vnitřně duchovními, byli již dávno před posledním soudem vzneseni do nebe; neboť poslední soud nebyl držán ani nad těmi, kdož byli v nebi, ani nad těmi, kdož byli v pekle, nýbrž nad těmi, kdož byli uprostřed mezi nebem a peklem a tam vytvořili jakýsi druh nebe. Že poslední soud byl držán nad těmito a nikoliv nad jinými, lze seznali z dílka „O posledním soudě“ č. 59. a 70. a seznáno bude i z dílka „Pokračování o posledním soudě“ a to tam, kde jednáno o protestantech; načež pak ti, kdož nejen vzhledem k nauce, nýbrž i vzhledem k životě byli ve víře, odloučené od účinné lásky, byli do pekla uvrženi, ti však, kdož byli pouze v nauce dle této víry, pokud však života se týče, v účinné lásce, byli vzati na nebe; z čehož vyplývá, že Pán kozly a ovcemi u Matouše (kap. 25), kdež mluví se o posledním soudě, nemínil nikoho jiného.

(65)

3.) Že ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, ve Slově [Božím] jsou naznačeni kozly, vyplývá i z popisu boje mezi skopcem a kozlem u Daniela.

Vše, co vyskytuje se u Daniela, tak jako vše v celém Písmě svatém, pojednává v duchovním smyslu o věcech nebeských a církevních, jakž pověděno ve spisku: „Nauka Nového Jeruzaléma o Písmu svatém“ č. 5.—26. Rovněž tak jest tomu v případě, kdež u Daniela mluví se o boji skopce s kozlem (kap. 8.). Místo to zní:

„Viděl jsem u vidění svém skopce, kterýž měl dva rohy. A ti dva rohové byli vysocí, avšak jeden vyšší než druhý a rostl vzhůru... a [skopec] trkal rohama k západu, půlnoci a poledni... a velikým učiněn jest. Poté viděl jsem po povrchu celé země kozla od západu přicházejícího, kterýž měl roh mezi očima svými a v zuřivosti síly své přiběhl ke skopci a zlámal oba rohy jeho... A poraziv ho na zemi, poslal jej...”

Ale zlámal se [mu] roh ten veliký, i vzrostly čtyři místo něho... z těch pak jednoho vyšel roh jeden maličký a vzrostl velmi ku poledni a k východu a proti okrase a až k vojsku nebeskému, a svrhl část vojska a hvězd na zem, a pošlapal je. Až ke knížeti vojska zdvihl se a byla odňata mu ustavičná [obět] a zavržen příbytek svatyně Jeho; poněvadž povrhl pravdu na zemi. I slyšel jsem jediného svatého pravícího: Dokud trvati má toto vidění, a ustavičné [oběti zastavení] a převrácenost zpuštění, a dokud bude svatost vydávána a vojsko pošlapáváno? I řekl: Až do večera jitra... a pak ospravedlněna bude svatost.“ (Kap. 8., 2.—14.)

(66)

Že toto vidění předpovídalo příští stavy církve, jest zřejmo; neboť se praví, že knížeti vojska bylo odňato ustavičné [t. j. denní obět], že příbytek svatosti Jeho bude povržen a kozel pravdu na zem svrhne, a že svatý řekl: Dokud trvati má toto vidění, týkající se denní oběti a hřích zpustošení, dovolující, aby svatyně a vojsko byly pošlapávány, a že má to trvati až k večeru jitra, kdy svatyně bude ospravedlněna. Večerem rozumí se totiž konec církve, kdy nová nastane. Dále v této (kapitole králem Médkým a Perským rozumí se totéž, co zde skopcem; a králem Řeckým totéž, co zde kozlem; neboť jména království, národů a pokolení právě tak jako osob a míst, značí ve Slově [Božím] věci nebeské a církevní.

(67)

Výklad toho jest tento: „Skopec, který měl dva rohy, z něhož vyšší později rostl vzhůru,” značí ty, kdož jsou ve víře z účinné lásky. Že „rohy trkal k západu, půlnoci a poledni,” značí rozptylování zla a nepravdy. Že „velikým učiněn jest,” značí vzrůst. „Kozel, po povrchu celé země od západu přicházející,” značí ty, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, a jejich vpád do církve, západ jest zlo přírodního člověka. „Kterýž měl roh mezi očima,” značí vlastní rozumovost. Že „v zuřivosti síly své přiběhl ke skopci,” značí, že účinnou lásku a její víru prudce potíral. Že „dva rohy mu přerazil, jej k zemi srazil a pošlapal,” značí, že jak účinnou lásku tak víru úplně zničil; neboť kdo jedno ničí, ničí i druhé, poněvadž obě spolu tvoří jedno. Že „veliký roh kozlův se zlámal,” značí neobjevení se vlastní soudnosti. Že „na jeho místě vyrostly čtyři rohy,” značí použití doslovného smyslu k důkazu. Že „z jednoho z rohů těch vyrostl maličký růžek,” značí důkaz, že nikdo nemůže splnit zákon, a dobro konati ze sebe. Že „tento roh vzrostl velmi k poledni, k východu a k okrase [zaslíbené zemi],” značí, že tím vzepřel se proti všemu; co vytváří církev. „Až k vojsku nebeskému a svrhl část vojska a hvězd na zem a po šlapal je,” značí: že takto zničil veškeré poznatky dobra a pravdy, náležející k účinné lásce a k víře. Že „zdvihl se až ke knížeti vojska a od něho odňato bylo ustavičné [přinášení obětí] a příbytek jeho svatyně,” značí, že takto zpustošil vše, co náleží ke službě Pána a Jeho církve. Že „pravdu povrhl na zem,” značí, že pravdu Slova [Božího] zfalšoval. „Večer jitra, kdy svatyně bude ospravedlněna,” značí konec této církve a počátek nové.

(68)

4.) Že ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky znázornění jsou kozly, vysvítá z toho, že u Matouše jest účinná láska u nich vypuštěna.

Že kozly a ovcemi u Matouše (kap. 25, 31—46.) nerozumějí se jiní, než-li ti, kdož kozlem a skopcem u Daniela se rozumějí, vysvítá z toho, že u ovcí vypočítávány jsou skutky účinné lásky a jest řečeno, že ony je činily; a že u kozlů jsou vypočítávány tytéž skutky účinné lásky a jest řečeno, že oni jich nečinili; a že tudíž tito jsou zatraceni. Při těch totiž, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, pomíjeny jsou skutky, ježto oni popírají, že bylo by v nich něco, co mělo by nějaký vztah ke spáse a k církvi. A jestliže jest takto odstraněna účinná láska, kteráž spočívá ve skutcích, padá i víra, ježto víra pochází z účinné lásky, a jestliže chybí účinná láska i víra, jest tu zatracení. Kdyby zde všichni zlí byli rozuměni [oněmi] kozly, nebyly by vypočítávány skutky účinné lásky, jichž oni nečinili; nýbrž bylo by uvedeno zlo, kteréž činili. Titěž i u Zachariáše rozumějí se kozly:

„Hněv můj vzplanul proti pastýřům, a kozly navštívím.“ (10, 3)

A u Ezechiela: *„Aj, já soudím mezi dobytčetem a dobytčetem, mezi skopci ako zly: Což jest vám málo pastvou dobrou se pásti, že ještě ostatek pastvy pošlapáváte nohama svýma?... Protože rohy svými trkáte všechny slabé ovce, až jste je rozehnali. Protož vysvobodím stádo své, aby nebylo více v loupež.“ (34, 17, 18, 22 a. d.).*

(10)

VÍRA ODLOUČENÁ OD ÚČINNÉ LÁSKY NIČÍ CÍRKEV A VŠE, CO K NÍ PŘÍSLUŠÍ

(69)

Víra, odloučená od účinné lásky, není nijakou věrou, poněvadž účinná láska jest životem víry, její duší a její podstatou; a kde není víry, poněvadž chybí účinná láska, tam není ani nijaké církve; pročež Pán řekl:

„Když přijde Syn člověka, zdaliž nalezne víru na zemi?“ (Luk. 18, 8.).

(70)

Slyšel jsem několikrát kozly a ovce [t. j. ty, kdož jimi jsou znázorněni] mluvit o tom, zda ti, kdož se byli utvrdili ve víře, odloučené od účinné lásky, mají vůbec nějakou pravdu, a poněvadž oni první pravili, že mají mnoho pravdy, tu spor byl vyšetřován a byli otázaní, zdali vědí, co jest láska, co účinná láska a co dobro. A poněvadž byly to právě ony věci, jež oni odloučili, nemohli odpovědět jinak, nežli že to nevědí. Byli otázaní, co jest hřích, co pokání a co odpuštění hříchů, a poněvadž odpověděli, že těm, kdož skrze víru jsou ospravedlněni, všechny hříchy jsou odpuštěny, tak že není jich viděti, tu bylo jim řečeno, že není to pravda. Na otázku, co jest znovuzrození, odpověděli, že jím jest buď křest, anebo odpuštění hříchů skrze víru; bylo jim řečeno, že není to pravda. Na otázku, co jest duchovní člověk, odpověděli: jest to ten, kdo věrou našeho vyznání jest ospravedlněn. Bylo jim však řečeno, že není to pravda. Byli dotazováni o vykoupení, o jednotě Otce a Pána a o jednotě Boží; avšak odpovědi jejich neobsahovaly nijakých pravd; a podobně více. Po těchto otázkách a odpovědích spor byl rozhodnut a rozhodnutí znělo tak, že ti, kdož se utvrdili ve víře, odloučené od účinné lásky, nemají ani jediné pravdy.

(71)

Tací, jsouce na světě, nemohou věřiti, že jest tomu tak, ježto kdo jest v nepravdě, nevidí jinak, nežli, že nepravda jest pravdou, a že nestojí za mnoho věděti více, nežli co náleží k oné víře. Jejich víra jest i odloučena od rozumu, poněvadž jest slepou věrou, a proto oni [vůbec] nezkoumají; a příslušná věc nemůže býti zkoumána jinak, nežli dle Slova [Božího], a to osvícením rozumu; pročež tací pravdu, v něm obsaženou, zvracejí v nepravdu, ježto všude, kdekoli vidí něco o lásce, pokání, odpuštění hříchů a jiném, co náleží ke konání, mají vždy na mysli toliko víru.

(72)

Takovými jsou však jedině ti, kdož co do nauky a života utvrdili se v [nauce o] pouhé víře;

nejdou však takovými ti, kdož — ač slýchali a věřili, že pouhá víra spasí — přece jen vystříhali se zla jakožto hříchu.

(11)

POZNÁMKY PŘEKLADATELE Jar. Im. JANEČKA

Slova v závorkách [] se vyskytující vsunuta jsou překladatelem namnoze pro snadnější porozumění.

Citáty z Písma sv. jsou buď podle překladu „Bible Kralické“ anebo podle »Bible České« (překlad Starého Zákona od Dra Jana Hejčla a Nového Zákona od Dra Jana Lad. Sýkory), neb »Bible České« z r. 1889, a to podle toho, jak který překlad nejvíce odpovídal překladu Swedenborgově. Na některých místech, kde překlad Swedenborgův odchyloval se od českých překladů bible, pořízen překlad přímo podle citace Swedenborgovy.

Rejstřík, na konci spisu připojený, nevyskytuje se při latinském originálu, a není tudíž sestaven autorem samým. Vidělo se nám však býti prospěšno, položit jej zde podle onoho rejstříku, který při německém vydání tohoto spisu byl pořízen a k němu připojen.

(12)

REJSTŘÍK SLOV A VĚCÍ

(Číslice značí příslušný článek.)

Amen. V hebrejské řeči jest pro pravdu a víru jediné slovo „amuna“ nebo „amen“, (6).

Andělé právě tak jako lidé žijí pomocí srdce a dýchání. Pociťují, myslí, jednají a mluví právě tak, jako lidé na tomto světě, (19) Andělé naprosto odmítají poučku, že rozum musí býti poslušen víry, (4). Jejich moudrost pozůstává v tom, že vidí a chápají to, co myslí, (4). Rozmluva jistého anděla s duchem, kterýž byl ve víře, odloučené od účinné lásky, jakož, i s duchem, kterýž nebyl ve víře takto odloučené, (42), (43).

Babylonie značí ve Slově [Božím] ono náboženství, jež má svůj původ v lásce k pánování, (49).

Bližním v přírodním smyslu jest člověk ve spojitosti s jinými, i jakožto jednotlivá bytost, (20). Avšak bližním v duchovním smyslu jest dobro, (20). Co to značí, milovati bližního duchovně, (21).

Bludy hrozné, jež slepá víra může zploditi, (8).

Boje veškeré, ve Slově Božím popisované, značí duchovní boje, (50).

Bůh jest co do podstaty a osoby Jediný a v Něm jest trojjedinost, (35).

Číslo člověka (Zjev. 13, 18) značí jakost vlastní soudnosti. Šest set šedesát šest značí zfalšování veškeré pravdy Slova Božího, (60).

Čtení Slova Božího. Proč papežská vláda je zapovídala, (8).

Dagon, modla Filistinských, znázorňovala jejich náboženství. (52).

Dobrem zove se to, co jest ve vůli, pravdou však to, co jest v rozumu, (33). Dobro miluje pravdu, (13). Dobro není nic jiného, než užitečnost, (14). Dobro jest bližním, (20).

Drak ve Zjevení Janově značí ty, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, (55) — (60).

Duch ve Slově Božím značí rozum a jeho myšlení, (19).

Duchové pocítují, myslí, mluví a jednají právě tak, jako lidé na tomto světě, (19).

Duchovní idea, jest jistá, která vplývá k těm, kdož jsou v náklonnosti ke pravdě a vnuká, že to, co slyšíme nebo čteme, jest pravdou či nikoliv, (5).

Duchovní svět jest střední místo mezi nebem a peklem, (63).

Duchovnost může býti právě tak pochopena, jako přírodnost, (3).

Filištínsko značí náboženství, vznikající z pýchy na vlastní inteligenci, (49).

Goliáš znázorňuje pýchu na vlastní inteligenci, (52).

Hvězdy nebeské značí poznatky pravdy, (56).

Chápati. Pravá duchovnost může býti právě tak pochopena, jako pravá přírodnost, (3).

Israel a Jehuda ve Slově Božím značí církev, (49).

Jehova přišel na svět, aby pekla podrobil a Svě člověčenství oslavil, (34). Kdož jsou ti, o nichž se praví, že jsou Jehovou vyučováni, (5).

Jitro značí počátek nové církve, (67).

Jména. Ve Slově Božím značí všecka jména národů a pokolení, jakož i osob a míst věci církve, (49), (66).

Juda. Viz Israel.

Kozlové u Daniela a Matouše značí ty, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, (61) — (68).

Láska k Pánu, jest láskou ve vlastním slova toho smyslu, a láska k bližnímu jest účinnou láskou, (22).

Láska k bližnímu — účinná láska svým původem jest náklonností k dobru, (13). Účinná láska pozůstává ve skutcích, (68). Účinná láska jest totožná s jednáním lásky skrze víru, (13) až (15). Účinná láska a víra tvoří jedno, tak jako vůle a rozum, jako náklonnost a myšlenka, jako dobro a pravda a jako podstata a forma, (18). Účinná láska vyvozuje víru a nikoliv víra účinnou lásku, (31). Účinná láska jest životem víry, její duší a její bytostí, (69). Účinnou láskou spojuje se Pán se člověkem, a věrou člověk spojuje se s Pánem, (22).

Milovati. Dobro milovati značí bližního milovati, (20). Jest něco jiného, milovati bližního pro dobro čili užitečnost, které pro nás jest v něm, a něco jiného, milovati bližního pro dobro čili užitečnost, kteráž pro něho jest v něm, (21). Kdo z účinné lásky miluje bližního, spojuje se s jeho dobrem, nikoliv však s jeho osobou, (21).

Moudrost andělů pozůstává v tom, že vidí a chápají, co myslí, (4).

Mysl. Každý člověk má přírodní mysl a duchovní mysl; přírodní mysl jest pro svět, duchovní mysl pro nebe, (32). Mysleti, že něco jest pravdou pro to, že někdo se v tom utvrdil, jest tolik, jako mysliti, že pravdou jest to, co jiný byl řekl a dříve to nezkoumati, nýbrž pouze v tom se utvzovati, (11).

Náklonnost. Náklonnost vůle a myšlení rozumu musí jednati společně, chtě-li něco vykonati, (15). Člověk má od svého útlého dětství náklonnost k vědění, (25).

Nepravda, ježto jest opakem pravdy, ruší víru, (29).

Obřezaní ve Slově Božím značí ty, kdož jsou v duchovní lásce, (51), (54).

Osvícení. Býti v osvícení značí býti ve vyciřování a tudíž ve vnitřním uznávání, že to či ono jest pravdivé, (5).

Ovce značí ty, kdož jsou v účinné lásce, (61). Ve zvláštním smyslu ty, kdož jsou z církve, (61).

Ovčinec, značí církev, (61).

Pán. Viz Bůh, Jehova.

Pastýřem ve Slově Božím jest nazýván Pán, (61).

Poučka. Poučku, že rozum musí býti poslušen víry, zamítají andělé rozhodně, (4).

Poznatky pravdy a dobra nenáleží k víře dotud, dokud člověk není v účinné lásce, (25). Pouze tehdy, když člověk vystříhá se zla jakožto hříchu, poznatky dobra a pravdy přisvojují se víře, mající v sobě duchovní život, (27). Víru předcházející poznatky pravdy a dobra zdají se, že přísluší víře, avšak nepřísluší, (31). Poznatky pravé pravdy a dobra vytvářejí víru, naprosto však ne poznatky nepravdy, (29). Poznatky pravdy stávají se pravdou a znovuzrozujičího se, rovněž i poznatky dobra, (33). Poznatky dobra jest v rozumu, avšak náklonnost k dobru jest ve vůli, (33).

Pravda. Viz Víra.

Prostředky. Kdo koná užitečnost, miluje i prostředky k tomu, (14).

Přátelství. Kdo miluje jiného jen proto, že on jej miluje a dobro mu prokazuje, jest toliko v přátelství, nikoliv však v účinné lásce, (21).

Přetvoření značí stav, prve než účinná láska jest přijímána, (31).

Ráno. Viz Jitro.

Roh mezi očima (Dan. (8).) značí vlastní soudnost, (66).

Rozum. Viz Vůle.

Soud poslední nebyl konán nad nikým jiným, než nad těmi, kdož byli zevně mravní, ve vnitru však nebyli duchovní vůbec aneb jen málo. Byl držán nad těmi, kdož nalézali se ve středu mezi nebem a peklem a tam si utvořili jakési nebe, (64).

Soudnost. Jaká jest víra, již má člověk z účinné lásky, taková jest i jeho soudnost, (29).

Souvztažnost. Vše, co jeví se v duchovním světě jest souvztažností, neboť souvztaží s náklonnostmi andělů a duchů.

Spojení Pána se člověkem skrze účinnou lásku a víru jest vzájemné, (22).

Srdce. Jest souvztažnost pohybu srdce s vůlí člověka, (19).

Staří, kteříž říkali místo víra „pravda“, (6).

Strom. Jest nepravdou, že víra vyvozuje dobro tak jako strom ovoce, (17). Strom jest člověk, nikoliv víra, (16), (17). Strom a jeho větve značí pravdy víry, (16).

Svět duchovní. V duchovním světě jeví se vše, co jest v přírodním světě, (63). Vše, co jest v duchovním světě, jest souvztažností; neboť odpovídá to náklonnostem andělů a duchů, (63).

Tomáš. Vysvětlení slova Tomáš, (11).

Utvditi se může každý v nepravdě právě tak, jako ve pravdě, a to někdy i silněji, (11).

Uznání. Vniterné uznání pravdy mají ti, kdož jsou v duchovní náklonnosti k pravdě, (4). Zevní uznání bez vniterného není věrou, (11). Kterak kdo může mít vniterné uznávání čili víru, (12).

Užitečnost jest dobro, (20). Kterak náklonnost k užitečnosti u člověka počíná a pokračuje, (25), (26).

Války. Viz Boje.

Večer značí konec církve, kdy nová nastane, (66), (67).

Víra jest vniterné uznávání pravdy, (1) a d. Víra jest uznání, že jest tomu tak proto, poněvadž jest to pravda, (2). Víra a pravda jsou totéž, (6). Proč Pánem v evangeliích a ve Zjevení jest jmenována víra, (7). Od pravdy odloučená víra vcházela a drala se do církve za papežské vlády, (8). Víra může býti toliko u těch, kdož jsou v účinné lásce, (13) — (24). Kdož jsou ti, kdož nemají nijakého vniterného uznávání pravdy a přece jen mají víru účinné lásky, (30). Vše, co náleží k víře, jest z účinné lásky, (31). Víra vyvozuje dobro čili užitečnost pouze z účinné lásky, (17). Kterak vytvoří se víra z účinné lásky. O jakosti víry, odloučené od účinné lásky. (42), (44) — (48). Ti, kdož jsou ve víře, odloučené od účinné lásky, jsou ve Slově Božím znázorněni Filištínskými, (49)—(54) A rozumějí se drakem ve Zjevení Janově, (55) — (60), jakož i kozly u Daniela a Matouše, (61) — (88). Víra, odloučená od účinné lásky ruší církev i vše, co jí přísluší, (69) — (72). Ti, kdož se utvrdili ve víře, odloučené od účinné lásky, nemají nijakou pravdu, (70). Křesťanská víra ve všeobecném pojmu. (38) — (43). Co dnes rozumí se věrou, (1), (3). Víra v něco neznámého jest pouze věděním paměti, kteréž, utvrdí-li se v něm kdo, stává se sebezpřemluvením, (11). Slepá víra, (1), (8), (9), (46), (71), Historická víra, (1).

Vůle a rozum. Vůle nevyvozuje ze sebe nic bez rozumu, a rozum nic ze sebe bez vůle. Aby něco vzniklo, musí obé působiti společně, (15).

Západ značí zlo přírodního člověka, (67).

Zásobárna. Poznatky pravdy a dobra jsou zásobárnou, z níž může býti vytvořena víra účinné lásky, č. (25) — (33).

Zatracení nastává, chybí-li účinná láska a víra, (68).

Zjevení Janovo pojednává o stavu církve na jejím konci, (55).

Znovuzrození. Stav, kdy účinná láska jest přijímána, sluje znovuzrození, (31).

Zvířata, dvě, značí druh náboženství, označeného Filištínem, (49).

Život. Zlo života vnitřně nenávidí pravdu, dobro života však vnitřně miluje pravdu, (30).

(13)

SPISY NOVÉ CÍRKVE

SPISY EMANUELA SWEDENBORG:

I. NEBE A PEKLO. 552 stran.

Cena K 10. -

II. STYK DUŠE S TĚLEM.

K 3. -

III. NOVÝ JERUZALÉM A JEHO NEBESKÁ NAUKA.

K 3. —

IV. NAUKA NOVÉHO JERUZALÉMA O VÍŘE.

K 3. —

SPISY DLE EMANUELA SWEDENBORG:

BŮH, ČLOVĚK, VĚČNOST dle E. Swedenborga.

K 3.60

EMAN. SWEDENBORG. Životopis s podobiznou.

K 3. —

NÁBOŽENSKÁ FILOSOFIE spisů E. Swedenborga.

K —.60

DUCH A DUCHOVNÍ SVĚT. Napsal Cb. Giles.

K —.50

NÁŠ VĚČNÝ ŽIVOT. Napsal Cl. Lathbury.

K -.60

OKAMŽIKY PO SMRTI. Z díla „Nebe a peklo“.

K —.30

ČASOPIS NOVÝ JERUZALÉM.

roč. II. K 1.50

roč. III. K 1.50

roč. IV. K 1.50

roč. V. K 1.50

roč. VI. K 2.-

roč. VII. K 2.-

(Poštou každý ročník o 20 h více).

NOVÉ KŘESŤANSTVÍ.

K —.10

POJĎ K OTCI.

K —.10

KŘESŤANSKÝ ŽIVOT.

K —.10

Při objednávce budiž připojeno na poštovné vždy 10 h na každou započatou korunu krámské ceny. Na rekomandovanou zásilku kromě toho ještě o 50 h více. Seznamy a prospekty zdarma. Expeduje se pouze tehdy, byl-li obnos zaslán předem, nebo poštovní dobírkou.

JAR. IM. JANEČEK, PRAHA-KRÁL. VINOHRADY, Tábořská ulice 18.

Přes 7000 stran a 3000 obrázků o Vesmírných lidech najdete na internetu:

www.vesmirni-lide.cz

www.vesmirnilide.cz

www.andele-svetla.cz

www.andelesvetla.cz

www.universe-people.cz

www.universe-people.com

www.cosmic-people.com

www.angels-light.org

www.angels-heaven.org

www.ashtar-sheran.org

www.himmels-engel.de

www.angeles-luz.es

www.angely-sveta.ru

www.anges-lumiere.eu

www.angelo-luce.it

www.anioly-nieba.pl

www.feny-angyalai.hu

www.anjos-ceu.eu

www.angeli-raja.eu

26.9.2007

IVO A. BENDA